

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

25 februari 2008

VOORSTEL VAN VERZOEK

aan het College van de federale
ombudsmannen om een audit te houden
over de werking van de gesloten centra
van de Dienst Vreemdelingenzaken

VOORSTEL

aan het college van de federale ombudsman-
nen om, met toepassing van artikel 1, eerste
lid, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot
instelling van federale ombudsmannen, een
onderzoek in te stellen naar de werking van
de zes door de Dienst Vreemdelingenzaken
beheerde gesloten centra

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE VERZOEKSCRIFTEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Colette BURGEON**

INHOUD

I. Procedure	3
II. Uiteenzetting door de indienst van het voorstel	4
III. Bespreking en stemming	5

Voorgaande documenten:

Doc 52 **0144/ (B.Z. 2007) :**

- 001: Voorstel van mevrouw Lalieux c.s.
- 002: Amendement.

Zie ook:

- 004: Tekst aangenomen door de commissie.

Doc 52 **0507/ (2007/2008):**

- 001: Voorstel van mevrouw Genot c.s.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

25 février 2008

PROPOSITION

demandant au Collège des médiateurs
fédéraux de mener un audit sur
le fonctionnement des centres fermés
de l'Office des Étrangers

PROPOSITION

demandant au Collège des médiateurs fédé-
raux d'examiner, en application de l'article
1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du
22 mars 1995 instaurant des médiateurs
fédéraux, le fonctionnement des six centres
fermés gérés par l'Office des Étrangers

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES PÉTITIONS
PAR
MME **Colette BURGEON**

SOMMAIRE

I. Procédure	3
II. Exposé de l'auteur de la proposition	4
III. Discussion et vote	5

Documents précédents:

Doc 52 **0144/ (S.E. 2007) :**

- 001: Proposition de Mme Lalieux et consorts.
- 002: Amendement.

Voir aussi:

- 004: Texte adopté par la commission.

Doc 52 **0507/ (2007/2008):**

- 001: Proposition de Mme Genot et consorts.

**Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date du dépôt du rapport:**

Voorzitter/Président: Jean-Luc Crucke

A. — Vaste leden/Membres titulaires:

CD&V - N-VA : Becq Sonja, Doomst Michel, Partyka Katrien,
Terwingen Raf
MR : Chastel Olivier, Crucke Jean-Luc, Ducarme Daniel
PS : Burgeon Colette, Musin Linda
Open Vld : De Padt Guido, della Faille de Leverghem Katia
VB : Mortelmans Jan, Valkeniers Bruno
sp.a-spirit : Bonte Hans, Geerts David
Ecolo-Groen! : Boulet Juliette
cdH : Wiaux Brigitte

B. — Plaatsvervangers/Membres suppléants:

De Rammelaere Els, Dierick Leen, Goutry Luc, Vercamer Stefaan,
Verhaegen Mark
Flahaux Jean-Jacques, Jadin Kattrin, Lecomte Carine, Reuter Florence
Perpète André, Thiébaud Eric, Van Grootenbrulle Bruno
Daems Hendrik, De Croo Herman, Versnick Geert
Bultinck Koen, D'haeseleer Guy, Logghe Peter
Douifi Dalila, Kiti Meryame, Van der Maelen Dirk
De Vriendt Wouter, Lahssaini Fouad
George Joseph, Wathelet Melchior

cdH	:	centre démocrate Humaniste		
CD&V-N-VA	:	Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie		
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen		
FN	:	Front National		
LDD	:	Lijst Dedecker		
MR	:	Mouvement Réformateur		
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten		
PS	:	Parti Socialiste		
sp.a - spirit	:	Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.		
VB	:	Vlaams Belang		

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 52 0000/000 :	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000 :	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN :	Plenum	PLEN :	Séance plénière
COM :	Commissievergadering	COM :	Réunion de commission
MOT :	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT :	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit voorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 5 december 2007, 31 januari 2008 en 20 februari 2008.

I. — PROCEDURE

De voorzitter refereert aan artikel 28.4 van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers, op grond waarvan een commissie een andere commissie om een advies kan verzoeken. Derhalve raadpleegt hij de commissie over de mogelijkheid om het thans besproken voorstel voor advies over te zenden aan de commissie voor de Binnenlandse Zaken, die terzake bevoegd is.

De heer Michel Doomst (CD&V – N-VA) en mevrouw *Clotilde Nyssens (cdH)* zijn het met dat voorstel eens. De leden van de commissie voor de Binnenlandse Zaken zijn onderlegd in deze aangelegenheid en het is dus logisch dat hen om een advies over dit voorstel wordt verzocht.

Ook de heer *Guido De Padt (Open VLD)* is het daarmee eens, net als overigens de heer *Jan Mortelmans (VB)*.

Volgens de dames *Juliette Boulet (Ecolo-Groen!)* en *Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!)* daarentegen vereist de urgentie dat de audit onverwijld van start kan gaan.

Mevrouw *Karine Lalieux (PS)* herinnert eraan dat dit voorstel ertoe strekt de audit toe te vertrouwen aan een neutrale instantie en de resultaten ervan daarna te toetsen aan de andere beschikbare rapporten (van ngo's,...). Het zou dus logischer zijn de commissie voor de Binnenlandse Zaken pas ná de audit eventueel om een advies te verzoeken.

Voor de heer *David Geerts (sp.a-spirit)* is de tekst van het voorstel klaar en duidelijk. De commissie kan de ombudsmannen dus onverwijld een auditopdracht toevertrouwen.

*

Met 8 tegen 5 stemmen beslist de commissie het ter bespreking voorliggende voorstel voor advies over te zenden aan de commissie voor de Binnenlandse Zaken.

Mevrouw *Karine Lalieux (PS)* dringt erop aan dat dat advies binnen de twee maanden wordt uitgebracht.

*

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de loi au cours de ses réunions des 5 décembre 2007, 31 janvier 2008 et 20 février 2008.

I. — PROCÉDURE

Le président fait référence à l'article 28.4 du règlement de la Chambre qui permet à une commission de solliciter l'avis d'une autre commission. Il consulte la commission sur l'éventuel renvoi, pour avis, de la proposition à l'examen à la commission de l'Intérieur qui est compétente pour la matière concernée.

M. Michel Doomst (CD&V – N-VA) et Mme Clotilde Nyssens (cdH) se rallient à cette proposition. Étant donné que les membres de la commission de l'Intérieur sont experts en cette matière, il est logique que leur avis soit sollicité sur la proposition.

M. Guido De Padt (Open Vld) marque son accord sur cette proposition. *M. Jan Mortelmans (VB)* également.

Mme Juliette Boulet (Ecolo-Groen!) et Mme Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!) estiment que vu l'urgence, il vaudrait mieux lancer l'audit immédiatement.

Mme Karine Lalieux (PS) rappelle que l'objectif de la proposition est de confier une mission d'audit à un organe neutre et d'examiner ensuite cet audit parallèlement aux autres rapports disponibles (ONG, ...). Un éventuel renvoi pour avis à la commission de l'Intérieur serait plus logique après l'audit.

M. David Geerts (sp.a-spirit) estime que le texte de la proposition est très clair et la commission pourrait d'emblée charger les médiateurs d'effectuer un audit.

*

Par 8 voix contre 5, la commission décide de renvoyer la proposition à l'examen pour avis, à la commission de l'Intérieur.

Mme Karine Lalieux (PS) insiste afin que cet avis soit rendu dans les deux mois.

*

Tijdens haar vergadering van 30 januari 2008 heeft de commissie voor de Verzoekschriften kennis genomen van het advies van de commissie voor de Binnenlandse Zaken. Dat advies gaat als bijlage bij dit document (zie bijlage 1).

Tevens heeft de commissie beslist het advies van de commissie voor de Volksgezondheid in te winnen aangaande amendement nr. 1 van mevrouw Lalieux c.s.. Van dat advies heeft zij kennis genomen tijdens haar vergadering van 20 februari 2008 (zie bijlage 2).

II. — UITEENZETTING DOOR DE INDIENSTER VAN HET VOORSTEL

Mevrouw Karine Lalieux (PS) herinnert eraan dat zij tijdens de vorige zittingsperiode al een soortgelijk voorstel had ingediend (DOC 51 2828/001). Zij heeft beslist dat voorstel bij de start van deze zittingsperiode opnieuw in te dienen, omdat de toestand in de gesloten centra niet is veranderd. Integendeel, hij is er alleen maar erger op geworden.

Een recent rapport van Artsen Zonder Grenzen (AZG) is terzake bijzonder hard: "In één jaar deed AZG 206 consultaties voor 167 mensen (waarvan 66 families). [...] De vaststellingen zijn schrijnend." Zo stelde AZG vast dat ernstig zieken, psychiatrische patiënten en vrouwen met een risicozwangerschap eveneens in de gesloten centra worden vastgehouden. Het is onmogelijk er de continuïteit van de zorgverstrekking te garanderen. Evenmin kan het door de beugel dat kinderen in dergelijke centra worden opgesloten. Een langdurige opsluiting zet immers een rem op de psychische, affectieve en relationele ontwikkeling van het kind. Ook de ontwrichting van de band met de ouders kan bijzonder verstorend werken voor het kind.

De heisa rond de kleine Angelica heeft het grote publiek bewust gemaakt van de onmenselijke toestand in de gesloten centra. We moeten ons afvragen of deze vorm van menonterende opsluiting nog wel doeltreffend is. Een recente, door de Europese Unie gefinancierde studie over de omstandigheden waarin de illegalen naar hun land worden teruggestuurd, toont immers aan dat de kansen op een geslaagde herinschakeling in het land van oorsprong danig slinken als de omstandigheden waarin de betrokkenen in gesloten centra werden opgesloten en vervolgens uitgewezen te wensen over lieten.

Au cours de la réunion du 30 janvier 2008, la commission des Pétitions a pris connaissance de l'avis de la commission de l'Intérieur. Cet avis se trouve en annexe du présent document (voir annexe 1).

La commission a également décidé de demander l'avis de la commission de la Santé publique sur l'amendement n°1 de Mme Lalieux et cs. Elle a pris connaissance de ce dernier avis au cours de sa réunion du 20 février 2008 (voir annexe 2).

II. — EXPOSÉ DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION

Mme Karine Lalieux (PS), rappelle qu'elle avait déjà déposé une proposition similaire lors de la précédente législature (Doc 51 2828/1). Elle a décidé de la redéposer au début de la présente législature car la situation dans les centres fermés n'a pas changé; au contraire, elle s'est encore détériorée.

Un récent rapport rédigé par Médecins Sans Frontières est fort sévère; il souligne notamment: «En un an, Médecins Sans Frontières a fait 206 consultations pour 167 personnes, dont 66 familles. Le constat est déplorable. Des personnes gravement malades, des patients psychiatriques et des femmes avec des grossesses à risque sont également enfermés dans ces centres. La continuité des soins médicaux ne peut pas y être garantie. Il est également inacceptable que des enfants soient enfermés en centre. Un enfermement de longue durée est un frein au développement psycho-affectif et relationnel de l'enfant; la déstabilisation du système parental étant un élément de trouble important ».

L'affaire de la petite Angelica a permis au grand public de se rendre compte de l'inhumanité des centres fermés. Il convient de s'interroger sur l'efficacité de ce type de détention déshumanisante étant donné qu'une récente étude sur les conditions de retour des illégaux financée par l'Union européenne démontre que les chances de réintégration dans les pays d'origine sont bien moindres lorsque la personne a vécu des conditions déplorables d'expulsion et de détention en centre fermé.

Mevrouw Lalieux brengt ook de kritische standpunten in herinnering van de kinderrechtencommissarissen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, naar aanleiding van een door de vice-eersteminister en minister van Binnenlandse Zaken bestelde studie naar alternatieven voor de opsluiting van minderjarigen in gesloten centra. Bovendien heeft de Europese Commissie in haar recent evaluatierapport over de omzetting van de "opvangrichtlijn" door de lidstaten een aantal mankementen vastgesteld, met name wat België betreft. In tegenstelling tot wat de minister van Binnenlandse Zaken in 2006 heeft beweerd in zijn antwoord op een mondelinge vraag, zou met name ons land de normen inzake de detentiecentra niet naleven.

Uit die verschillende rapporten komt naar voren dat de toestand in de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken bijzonder verontrustend is, wat het Parlement tot actie noopt. Om die reden wordt in het ter bespreking voorliggende voorstel gevraagd dat de federale ombudsmannen een onderzoek zou instellen naar de gesloten centra, met toepassing van artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen. Die door een neutrale instantie uitgevoerde audit moet de parlementsleden in hun werk helpen.

III. — BESPREKING EN STEMMING

Na kennis te hebben genomen van het advies van de commissie voor de Binnenlandse Zaken, heeft *mevrouw Lalieux c.s.* een amendement ingediend (amendement nr. 1, DOC 52 0144/002) dat er, zoals gesuggereerd in het advies van de commissie voor de Binnenlandse Zaken, toe strekt de audit van de federale ombudsmannen uit te breiden tot de door Fedasil beheerde open centra. Mevrouw Lalieux vraagt dat de commissie voor de Volksgezondheid om een advies over dit amendement zou worden verzocht.

Op twee onthoudingen na stemt de commissie eenparig in met dat verzoek om een advies.

*
* *

Tijdens haar vergadering van 20 februari 2008 heeft de commissie kennis genomen van het advies van de commissie voor de Volksgezondheid.

Amendement nr. 1 van mevrouw Lalieux c.s., dat ertoe strekt het hele voorstel te vervangen, wordt aangenomen met 9 stemmen en 1 onthouding.

Mme Lalieux rappelle également les positions fort critiques du Délégué général aux droits de l'enfant de la Communauté française et de la déléguée de la Communauté flamande à l'occasion d'une étude commanditée par le vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur les alternatives à la détention des mineurs en centres fermés. En outre, dans son récent rapport d'évaluation sur la transposition par les Etats membres de la directive « accueil », la commission européenne a décelé quelques manquements, notamment de la part de la Belgique qui n'applique pas les normes dans les centres de détention, contrairement à ce qu'a répondu le ministre de l'Intérieur dans une réponse à une question orale en 2006.

Ces différents rapports démontrent que la situation dans les centres fermés de l'Office des Etrangers est particulièrement inquiétante et exige que le Parlement s'en préoccupe. C'est la raison pour laquelle, la proposition à l'examen vise à demander aux médiateurs fédéraux de réaliser un audit sur ces centres fermés, comme le prévoit l'article 1er, 2° de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux.

Cet audit, réalisé par un organe indépendant, permettra d'aider les parlementaires dans leur travail.

III. — DISCUSSION ET VOTE

Après avoir pris connaissance de l'avis de la commission de l'Intérieur, *Mme Lalieux et consorts* ont déposé un amendement n°1 (DOC 52 144/2) tendant à élargir, comme suggéré dans l'avis de la commission de l'Intérieur, l'audit des médiateurs fédéraux aux centres ouverts gérés par Fedasil. Mme Lalieux suggère de demander l'avis de la commission de la Santé publique sur cet amendement.

A l'unanimité, moins deux abstentions, la commission a marqué son accord sur cette demande d'avis.

*
* *

Au cours de la réunion du 20 février 2008, la commission a pris connaissance de l'avis de la commission de la Santé publique.

L'amendement n°1 de Mme Lalieux et consorts, qui remplace l'ensemble de la proposition, est adopté par 9 voix et une abstention.

Bijgevolg behoort het opschrift van het voorstel te worden aangepast.

Tevens vervalt als gevolg hiervan voorstel DOC 52 0507/001 van mevrouw Genot c.s.

De rapporteur,

De voorzitter,

Colette BURGEON

Jean-Luc CRUCKE

Il convient, dès lors, d'adapter l'intitulé de la proposition.

En conséquence, la proposition DOC 52 0507/001 de Mme Zoé Genot et consorts devient sans objet.

Le rapporteur,

Le président,

Colette BURGEON

Jean-Luc CRUCKE

BIJLAGE 1

ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE ZAKEN, DE ALGEMENE ZAKEN
EN HET OPENBAAR AMBT

VERSLAG

UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Jean-Luc CRUCKE**

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting van de indieners van de sa- menvoegende voorstellen	8
II. Bespreking	11
III. Advies	15

ANNEXE 1

AVIS DE LA COMMISSION DE L'INTÉRIEUR,
DES AFFAIRES GÉNÉRALES ET DE LA FONCTION
PUBLIQUE

RAPPORT

FAIT PAR
M. **Jean-Luc CRUCKE**

SOMMAIRE

I. Exposés introductifs des auteurs des propositions jointes	8
II. Discussion	11
III. Avis	15

**Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date du dépôt du rapport:**

Voorzitter/Président: André Frédéric

A. — Vaste leden/Membres titulaires:

CD&V - N-VA : Bart De Wever, Leen Dierick, Michel Doomst, Mark
Verhaegen
MR : Philippe Collard, Corinne De Permentier, Jacqueline
Galant
PS : André Frédéric, Eric Thiébaud
Open Vld : Bart Somers, Bruno Steegen
VB : Filip De Man, Linda Vissers
sp.a-spirit : Jan Peeters, Ludwig Vandenhove
Ecolo-Groen! : Tinne Van der Straeten
cdH : Josy Arens

B. — Plaatsvervangers/Membres suppléants:

Carl Devlies, Gerald Kindermans, Katrien Partyka, Ilse Uyttersprot,
Flor Van Noppen
Bernard Clerfayt, François-Xavier de Donnea, Denis Ducarme,
Josée Lejeune
Marie-Claire Lambert, Linda Musin, Bruno Van Grootenbrulle
Hendrik Daems, Bart Tommelein, Luk Van Biesen
Bart Laeremans, Bruno Stevenheydens, Bruno Valkeniers
David Geerts, Bruno Tuybens, Peter Vanvelthoven
Zoé Genot, Fouad Lahssaini
David Lavaux, Brigitte Wiaux

DAMES EN HEREN,

Op 13 december 2007 heeft de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers, op vraag van de commissie voor de Verzoekschriften en na advies van de Conferentie van Voorzitters van 12 december 2007, dit voorstel van verzoek voor advies naar uw commissie verwezen.

Op 20 december 2007 is de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers, overeenkomstig het advies van de Conferentie van Voorzitters van 19 december 2007, overgegaan tot verwijzing naar uw commissie van het door mevrouw Zoé Genot c.s. ingediende voorstel aan het College van de federale ombudsmannen om, met toepassing van artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen, een onderzoek in te stellen naar de werking van de zes door de Dienst Vreemdelingenzaken beheerde gesloten centra (DOC 52 0507/001), teneinde het aan het eerstgenoemde voorstel toe te voegen.

Uw commissie heeft tijdens haar vergadering van 9 januari 2008 een advies uitgebracht ten behoeve van de commissie voor de Verzoekschriften.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN DOOR DE INDIENERS VAN DE TOEGEVOEGDE VOORSTELLEN

A. Inleidende uiteenzetting door de heer André Frédéric, mede-indiener van het voorstel van verzoek aan het College van de federale ombudsmannen om een audit te houden over de werking van de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken (DOC 52 0144/001)

Het vraagstuk van de werking van de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken werd tijdens de vorige zittingsperiode meermaals ter sprake gebracht. Dat debat blijft actueel en is nog steeds even kies en lastig. De spreker wil geen polemieken voeren, maar integendeel zo concreet mogelijk vooruitgang boeken.

Ook al vormt kardinaal Danneels geen referentie voor de heer Frédéric, de spreker wijst toch op diens stelling dat kinderen niet in de gesloten centra horen.

Tijdens de jongste zittingsperiode werd onder impuls van minister Dupont een oplossing gevonden voor de niet-begeleide minderjarigen. De regering heeft een humaner standpunt ingenomen. Voor het overige blijft het kiese knelpunt inzake de gesloten centra onopgelost, inzonderheid voor de gezinnen met kinderen. De spreker

MESDAMES, MESSIEURS,

Lors de sa réunion du 13 décembre 2007, la séance plénière de la Chambre des représentants a renvoyé à votre commission, conformément à la demande de la commission des Pétitions et à l'avis de la Conférence des présidents du 12 décembre 2007, la présente proposition pour avis.

Lors de sa réunion du 20 décembre 2007, la séance plénière de la Chambre des représentants a également renvoyé pour avis à votre commission, conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 19 décembre 2007, la proposition de Mme Zoé Genot et consorts demandant au Collège des médiateurs fédéraux d'examiner, en application de l'article 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux, le fonctionnement des six centres fermés gérés par l'Office des étrangers (DOC 52 0507/001) pour y être jointe à la présente proposition.

Votre commission a émis un avis à la commission des Pétitions lors de sa réunion du 9 janvier 2008.

I. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS DES AUTEURS DES PROPOSITIONS JOINTES

A. Exposé introductif de M. André Frédéric, co-auteur de la proposition demandant au Collège des médiateurs fédéraux de mener un audit sur le fonctionnement des centres fermés de l'Office des étrangers (DOC 52 0144/001)

La problématique du fonctionnement des centres fermés de l'Office des étrangers a été plusieurs fois abordée lors de la législature précédente. Ce débat reste d'actualité et est toujours aussi délicat et difficile. L'auteur ne souhaite pas polémiquer mais bien avancer de la façon la plus concrète possible.

Même si le cardinal Danneels ne constitue pas une référence pour M. Frédéric, il relève néanmoins ses propos selon lesquels la place des enfants n'est pas dans les centres fermés.

Lors de la dernière législature, une solution a été trouvée, sous l'impulsion du ministre Dupont, pour les mineurs non accompagnés. Une position plus soucieuse de l'être humain a été adoptée par le gouvernement. Pour le reste, il subsiste le délicat problème des centres fermés, en particulier pour les familles avec des enfants.

vestigt er in dat verband de aandacht op dat de minister van Binnenlandse Zaken van plan is kindvriendelijker instellingen op te richten.

Om de analyse te objectiveren, werden tal van rapporten opgesteld. Tijdens de vorige zittingsperiode heeft de commissie met name kennis genomen van het rapport van tien Vlaamse en Franstalige ngo's. In dat rapport werd kritiek geuit op de werking van gesloten centra en de leefomstandigheden van gezinnen met kinderen in die centra.

De spreker wijst ook op een recenter rapport van Artsen Zonder Grenzen/België (AZG), dat een veeleer medische inhoud heeft. Wat volgt is uitermate frappant:

In één jaar heeft AZG 206 raadplegingen verricht voor 167 personen (waarvan 66 gezinnen). De vaststelling is schrijnend. Ook zwaar zieke mensen, psychiatrische patiënten en vrouwen met een risicozwangerschap worden in die centra opgesloten. De continuïteit van de geneeskundige verzorging kan er niet worden gewaarborgd. Tevens is het onaanvaardbaar dat kinderen in een centrum worden opgesloten. Een langdurige opsluiting is een belemmering voor de psychoaffectieve en relationele ontwikkeling van het kind. De destabilisering van de ouderlijke structuur is een belangrijke, stoornissen uitlokkende factor. *(vertaling)*

In het jaarverslag 2006 van de Dienst Vreemdelingenzaken wordt een ander standpunt verdedigd. Daarin wordt gesteld dat de gesloten centra moeten zorgen voor een menswaardige en respectvolle behandeling van de vreemdelingen die er worden vastgehouden met het oog op hun eventuele verwijdering van het grondgebied.

In zijn beleidsnota 2007 kondigde de minister van Binnenlandse Zaken trouwens aan dat werken aan menswaardiger leefomstandigheden in de gesloten centra – vooral de modernisering van Centrum 127 – een van zijn prioriteiten was. In een recent interview heeft de minister zich bovendien uitgesproken voor de oprichting van een centrum dat is aangepast aan gezinnen wier uitwijzing nakend is.

Uit al die rapporten blijkt dat de toestand zorgwekkend blijft en dat een aantal verbeteringen onontbeerlijk is.

De indiener wil dan ook constructief zijn. Het is zijn bedoeling de regering te helpen bij het verbeteren van de opvang van de gezinnen en, inzonderheid, van de kinderen die tijdelijk op ons grondgebied verblijven.

L'auteur attire l'attention à cet égard sur l'intention du ministre de l'Intérieur de créer des institutions plus adaptées pour ces familles.

Afin d'objectiver l'analyse, de nombreux rapports ont été rédigés. Lors de la précédente législature, la commission a notamment pris connaissance du rapport de dix ONG flamandes et francophones. Ce rapport émettait des critiques sur le fonctionnement des centres fermés et sur le cadre de vie des familles avec enfants dans ces centres.

L'auteur évoque également un rapport plus récent de Médecins sans frontières/Belgique (MSF) qui se situe plus sur le plan médical. Il cite un extrait très interpellant de ce rapport:

«En un an, MSF a fait 206 consultations, pour 167 personnes (dont 66 familles). Le constat est déplorable. Des personnes gravement malades, des patients psychiatriques et des femmes avec des grossesses à risque sont également enfermées dans ces centres. La continuité des soins médicaux ne peut pas y être garantie. Il est également inacceptable que des enfants soient enfermés en centre. Un enfermement de longue durée est un frein au développement psychoaffectif et relationnel de l'enfant. La déstabilisation du système parental est un élément de trouble important.»

Le rapport d'activités 2006 de l'Office des étrangers défend, quant à lui, une position différente. Il affirme que l'objectif des centres fermés est le traitement humain et respectueux des étrangers qui sont retenus en vue de leur éventuel éloignement du territoire.

Par ailleurs, dans sa note de politique générale 2007, le ministre de l'Intérieur annonçait que l'humanisation des conditions de vie dans les centres fermés était une de ses priorités et en particulier, la modernisation du Centre 127. En outre, dans une récente interview, le ministre s'est prononcé pour la création d'un centre adapté pour les familles en voie d'expulsion.

A la lecture de tous ces rapports, il ressort que la situation reste préoccupante et qu'un certain nombre d'améliorations sont nécessaires.

La volonté de l'auteur est dès lors constructive. Aux côtés du gouvernement, il souhaite améliorer l'accueil des familles et, en particulier, des enfants qui se trouvent en situation transitoire sur notre territoire.

Concrete elementen voor een oplossing moeten nog worden aangebracht.

Gebleken is dat het College van de federale ombudsmannen – een collateraal orgaan van het Parlement – het beste geplaatst was om een objectieve analyse uit te voeren. Artikel 1, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen bepaalt immers dat de ombudsmannen tot taak hebben «*op verzoek van de Kamer van volksvertegenwoordigers onderzoek in te stellen naar de werking van de federale administratieve diensten die ze aanwijst.*».

Derhalve vraagt de heer Frédéric dat de Kamer van volksvertegenwoordigers het College van de federale ombudsmannen ermee belast de werking van de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken door te lichten en er vervolgens aan de Kamer over te rapporteren.

B. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Zoé Genot, hoofdindienster van het voorstel aan het College van de federale ombudsmannen om, met toepassing van artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen, een onderzoek in te stellen naar de werking van de zes door de Dienst Vreemdelingenzaken beheerde gesloten centra (DOC 52 0507/001)

Mevrouw Zoé Genot (*Ecolo-Groen!*) stipt aan dat tijdens de vorige zittingsperiode heel wat problemen zijn gerezen in de gesloten centra. De ngo's hebben daarover een uitgebreid rapport geschreven. De spreekster vestigt er in dat verband ook de aandacht op dat de twee centra in de luchthavens niet kunnen worden bezocht door de parlementsleden, noch door de ngo's. Ook die centra zouden onder de loep moeten worden genomen.

Tijdens de vorige zittingsperiode hebben sommige werknemers van die centra eveneens aan de pers en aan verscheidene parlementsleden gemeld dat zij het moeilijk hebben met twee specifieke problemen: in die centra verblijven mensen met ernstige psychologische problemen en mensen die uit de gevangenis komen en géén verblijfsvergunning hebben, wonen er samen met mensen die gewoon een probleem hebben in verband met hun verblijf.

Het verslag van de ngo's dan weer heeft de aandacht gevestigd op het vraagstuk van de gezinnen en de kinderen, alsook op de behandeling van de zieken. Gelet op dat alles ware het raadzaam een beroep te doen op de instantie die het Parlement zélf heeft ingesteld, te weten het College van de federale ombudsmannen, dat zou moeten worden belast met een onderzoek terzake.

Des éléments concrets de solution doivent pouvoir être apportés.

Il est apparu que le Collège des médiateurs fédéraux – organe collatéral du Parlement – était le mieux placé pour mener une analyse objective. En effet, l'article 1er, 2°, de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux dispose que «*les médiateurs ont pour mission de mener, à la demande de la Chambre des représentants, toute investigation sur le fonctionnement des services administratifs fédéraux qu'elle désigne.*».

Dès lors, M. Frédéric demande que la Chambre charge le Collège des médiateurs fédéraux de mener un audit sur le fonctionnement des centres fermés gérés par l'Office des étrangers et de faire ensuite rapport à la Chambre.

B. Exposé introductif de Mme Zoé Genot, auteur principal de la proposition demandant au Collège des médiateurs fédéraux d'examiner, en application de l'article 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux, le fonctionnement des six centres fermés gérés par l'Office des étrangers (DOC 52 0507/001)

Mme Zoé Genot (*Ecolo-Groen!*) rappelle que sous la législature précédente de nombreuses difficultés sont apparues au sein des centres fermés. Les ONG ont rédigé un large rapport sur les difficultés rencontrées. Elle attire l'attention à ce propos sur le fait que les deux centres des aéroports ne peuvent être visités ni par les parlementaires ni par les ONG. Ces centres mériteraient également un examen approfondi.

Sous la législature précédente, certains travailleurs auprès de ces centres ont aussi fait part à la presse et à plusieurs parlementaires, de leur malaise par rapport à deux problèmes, à savoir, celui de la présence dans ces centres de personnes souffrant de problèmes psychologiques graves et celui de la cohabitation entre d'une part, des personnes sortant de prison sans titre de séjour et d'autre part, celles qui ont uniquement des problèmes de séjour.

Le rapport des ONG a quant à lui, souligné la problématique des familles et des enfants ainsi que celle du suivi des personnes malades. En conséquence, devant ces nombreuses difficultés, il y a lieu d'utiliser l'outil que le Parlement a lui-même mis en place, c'est-à-dire, de demander au Collège des médiateurs de mener une enquête. Mme Genot relève, à ce propos, que dans

Mevrouw Genot stipt in dat verband aan dat in de meeste ons omringende landen de nationale ombudsmannen dergelijk onderzoek op eigen initiatief kunnen voeren. Dat is niet zo in België, waar de parlementsleden hun verantwoordelijkheid op zich moeten nemen en een verzoek in die zin moeten indienen.

Tot slot is zij van mening dat het College de nodige tijd moet krijgen om de zaak écht grondig aan te pakken.

II. — BESPREKING

De heer Patrick Dewael, minister van Binnenlandse Zaken is vooreerst van oordeel dat het niet aangewezen is om *hic et nunc* de tijdens de vorige legislatuur gevoerde discussie over het nut van een repatriëringspolitiek over te doen.

Verder stelt spreker een fervent voorstander te zijn van een beleid waarin vreemdelingen die niet tot het grondgebied worden toegelaten of die worden uitgewezen, ervan overtuigd kunnen worden vrijwillig terug te keren. Uit de praktijk blijkt een vrijwillige terugkeer evenwel niet altijd haalbaar. In sommige gevallen is de overheid dan ook genoodzaakt om – in afwachting van een gedwongen repatriëring – betrokkenen in een gesloten centrum onder te brengen. Een dergelijke opname is dus het *ultimum remedium*. In dit licht zijn gesloten centra onontbeerlijk. Alhoewel zowat iedereen het erover eens is dat kinderen eigenlijk niet in een gesloten centrum thuis horen, mag men hierbij niet uit het oog verliezen dat de betrokken ouders hiervoor verantwoordelijk zijn. Zij zijn het immers die menen een bevel om het land te verlaten naast zich neer te moeten leggen. Een mogelijke alternatief is echter niet voorhanden. Het beperken van de opname in gesloten centra tot alleenstaanden of meerderjarigen is geen optie. Tenzij men gezinnen uit elkaar zou willen rukken (waarbij een oplossing zou moeten gevonden worden voor de kinderen wier ouders vertrokken zijn), zou België een bijzonder attractieve bestemming worden voor gezinnen met kinderen. Het weren van gezinnen uit een gesloten centrum komt in de praktijk neer op het niet-uitvoeren van de wet en dit is evenmin een optie.

Vervolgens benadrukt hij dat het er op korte termijn dus op aankomt de bestaande gesloten centra zo human mogelijk in te richten. Hierbij herinnert de minister aan zijn inspanningen in het raam van de begroting 2007 om zowel de infrastructuur als de omkadering van deze centra te verbeteren. Met betrekking tot dit laatste wijst hij erop dat hij wegens de koele reactie van de Gemeenschappen genoodzaakt was om – in het belang van het kind – ten laste van de FOD Binnenlandse Zaken leraars

la majorité des pays voisins les médiateurs nationaux peuvent d'initiative mener des enquêtes. Ce n'est pas le cas en Belgique où il appartient aux parlementaires de prendre leur responsabilité en demandant de telles enquêtes.

Elle estime enfin qu'il faut donner au Collège le temps nécessaire pour pouvoir mener un vrai travail de fond.

II. — DISCUSSION

M. Patrick Dewael, ministre de l'Intérieur, considère en premier lieu qu'il n'est pas opportun de recommencer aujourd'hui la discussion menée sous la précédente législature concernant l'utilité d'une politique de rapatriement.

Il affirme par ailleurs être un fervent partisan d'une politique capable de convaincre les étrangers qui ne sont pas admis sur le territoire ou expulsés de celui-ci de rentrer chez eux volontairement. Dans la pratique, un retour volontaire ne s'avère cependant pas toujours réalisable. Dans certains cas, les autorités sont donc contraintes, dans l'attente d'un rapatriement forcé, d'héberger les intéressés dans un centre fermé. Ce type d'internement n'intervient qu'en dernier recours. Dans cette optique, les centres fermés sont indispensables. Bien qu'il y ait une quasi unanimité contre l'hébergement d'enfants dans un centre fermé, il ne faut pas perdre de vue à cet égard que la responsabilité de cette situation incombe aux parents concernés. Ce sont eux, en effet, qui décident d'ignorer un ordre de quitter le territoire. Or, nous ne disposons pas d'alternative. Limiter l'internement en centres fermés aux personnes isolées ou aux majeurs n'est pas envisageable. À moins que l'on veuille disloquer les familles (auquel cas il faudrait trouver une solution pour les enfants dont les parents sont partis), la Belgique deviendrait une destination particulièrement attractive pour les familles avec enfants. Exclure les familles des centres fermés équivaut, dans la pratique, à ne pas exécuter la loi, ce qui n'est pas non plus à l'ordre du jour.

Il souligne ensuite qu'il importe dès lors que les centres fermés existants soient rapidement aménagés d'une façon aussi humaine que possible. Le ministre rappelle à cet égard les efforts consentis dans le cadre du budget 2007 pour améliorer l'infrastructure et l'encadrement de ces centres. Il souligne à ce propos qu'il a été contraint, vu la frilosité des communautés, de recruter des enseignants à charge du SPF Intérieur dans l'intérêt de l'enfant. En effet, lorsqu'il a demandé à la Communauté

aan te werven. De reactie van de Vlaamse Gemeenschap op zijn vraag naar onderwijsend personeel reikte na enige aarzeling immers niet verder dan een bereidheid om het debat aan te gaan. Uit de reactie van de Franse Gemeenschap bleek een dergelijke terbeschikkingstelling niet mogelijk te zijn.

Voorts moet er op langere termijn een specifiek opvangcentrum komen voor gezinnen met kinderen in afwachting van hun uitwijzing. In deze context verwijst de heer Dewael zowel naar het deelakkoord hierover in het luik «Migratie» uit de regeringsonderhandelingen einde 2007, als naar zijn initiatief om de Ministerraad van 11 januari 2008 te vatten over een beginselakkoord over deze materie.

Met betrekking tot de voorliggende vraag om advies herinnert de minister aan het reeds bestaande bezoekrecht van een groot aantal organisaties én van de federale parlementsleden aan de gesloten centra. Daarnaast wijst hij erop dat de bestaande klachtenprocedures tot dusver geen disfuncties aan het licht gebracht hebben.

Ten besluite stelt de minister absoluut geen bezwaar te hebben tegen een door het College van federale ombudsmannen uitgevoerde audit zoals voorgesteld in het voorstel van verzoek aan het College van de federale ombudsmannen om een audit te houden over de werking van de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken (DOC 52 0144/001).

*
* *

De heer Bart Tommelein (Open Vld) onderschrijft vooreerst het antwoord van de minister. Niemand heeft immers belang bij het onder de mat vegen van eventuele problemen in gesloten centra.

Verder wenst hij toch een paar bedenkingen te formuleren.

Enerzijds werden de aantijgingen waarnaar het voorstel aan het College van de federale ombudsmannen om, met toepassing van artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen, een onderzoek in te stellen naar de werking van de zes door de Dienst Vreemdelingenzaken beheerde gesloten centra (DOC 52 0507/001) verwijst, volledig weerlegd.

Anderzijds blijkt dat er slechts in zeer beperkte mate een beroep gedaan wordt op de klachtencommissies die in elk van de bestaande gesloten centra bestaan.

flamande à pouvoir disposer de personnel enseignant, celle-ci s'est contentée de répondre, après un moment d'hésitation, qu'elle était disposée à débattre de cette question. Dans sa réaction, la Communauté française a indiqué que la mise à disposition d'enseignants n'était pas envisageable.

Il faudra en outre prévoir, à plus long terme, un centre d'accueil spécifiquement destiné aux familles avec enfants en attente d'expulsion. M. Dewael renvoie à cet égard, d'une part, à l'accord partiel conclu à ce propos dans le volet «migrations» des négociations gouvernementales de fin 2007 et, d'autre part, à l'initiative visant à saisir le Conseil des ministres du 11 janvier 2008 d'un accord de principe à ce sujet.

En ce qui concerne la demande d'avis à l'examen, le ministre rappelle que de nombreuses organisations et les parlementaires fédéraux ont déjà le droit de visiter les centres fermés. Il souligne par ailleurs que, jusqu'à présent, les procédures de plainte existantes n'ont mis en évidence aucun dysfonctionnement.

Enfin, le ministre indique qu'il ne s'oppose nullement à ce que le Collège des médiateurs fédéraux réalise l'audit proposé par la proposition de loi demandant au Collège des médiateurs fédéraux de mener un audit sur le fonctionnement des centres fermés de l'Office des étrangers (DOC 52 0144/001).

*
* *

M. Bart Tommelein (Open Vld) souscrit, en premier lieu, à la réponse du ministre. En effet, personne n'a intérêt à dissimuler d'éventuels problèmes dans les centres fermés.

Il souhaite toutefois également formuler quelques considérations.

D'une part, les accusations auxquelles renvoie la proposition demandant au Collège des médiateurs fédéraux d'examiner, en application de l'article 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux, le fonctionnement des six centres fermés gérés par l'Office des Étrangers (DOC 52 0507/001), ont été totalement réfutées.

D'autre part, il s'avère que les commissions de plaintes présentes dans chacun des centres fermés existants ne sont sollicitées que dans une très faible mesure.

Ten slotte ziet de spreker niet in waarom de gevraagde audit tot de gesloten centra beperkt zou moeten worden. Hij stelt dan ook voor deze tot de open centra uit te breiden met het oog op een geïntegreerde aanpak.

*
* *

Mevrouw Clotilde Nyssens (cdH) verklaart dat haar fractie de voorstellen zal goedkeuren en is verheugd dat ook de minister er zich achter schaaft.

De minister heeft eraan herinnerd wie allemaal bij dit debat betrokken is, met name de ngo's en de parlementsleden die zich om dit vraagstuk bekommeren, onder wie zijzelf. Uit het bezoek aan Centrum 127 is gebleken dat dringend moet worden ingegrepen. De verklaring van de minister dat er maatregelen zijn gepland, stemt haar dan ook tevreden. De principiële keuze om kinderen in gesloten centra op te vangen blijft echter problematisch en stuitend. In alle geledingen van de samenleving (burgers, politici, kerken, ...) heerst nog altijd onbehagen over deze situatie, die humaner moet worden.

Het voorstel van een audit door het College van de federale ombudsmannen is dan ook positief. In de eerste plaats past het binnen de organieke opdracht van het College om bij een probleem de betrokken administraties aan te spreken. Voorts is het zijn taak de klachten van vreemdelingen te behandelen. Het is niet de bedoeling zaken verborgen te houden, heeft de minister verklaard. Het is dan ook aangewezen dat de ene dienst een andere op een bepaald probleem kan aanspreken en de noodzakelijke vaststellingen kan doen. Hoewel al veel rapporten zijn opgesteld, blijft een bijkomend instrument onmisbaar.

Mevrouw Nyssens steunt dan ook het verzoek om een audit teneinde een beter inzicht te kunnen verkrijgen in wat absoluut noodzakelijk is om de toestand te verbeteren.

*
* *

Uw rapporteur acht het een verstandige keuze om het College van de federale ombudsmannen in te schakelen. Zo kan immers een gefundeerd dossier worden samengesteld dat uitkomst biedt voor het huidige vraagstuk. Het is een goede zaak dat ook de minister daarmee akkoord gaat. Het College is terzake neutraal.

Hij bedankt de minister voor het memoreren van de grondslagen van het repatriëringsbeleid. Het is niet de bedoeling het terzake door het Parlement en de regering

Enfin, l'intervenant ne comprend pas pourquoi l'audit demandé devrait se limiter aux centres fermés. Il propose dès lors d'étendre cet audit aux centres ouverts en vue d'une approche intégrée.

*
* *

Mme Clotilde Nyssens (cdH) déclare que son groupe est favorable à l'adoption de ces propositions. Elle se réjouit que le ministre se soit également déclaré en faveur de celles-ci.

Le ministre a rappelé tous les acteurs impliqués dans ce débat dont les ONG et les parlementaires qui ont cette problématique à cœur dont elle-même. Ainsi, la visite du centre 127 révèle qu'il est urgent de prendre des mesures. Elle se réjouit dès lors de la déclaration du ministre selon laquelle des travaux sont programmés. La position de principe reste problématique et choquante. A tous les niveaux de la population (citoyens, politiques, églises, ...), on sent que cette situation reste sensible et doit être humanisée.

L'idée de recourir au Collège des médiateurs pour mener un audit, est une idée positive. Tout d'abord, car elle relève de sa fonction organique qui est d'entrer en relation avec les administrations en cas de problème. Il appartient ainsi au Collège des médiateurs de traiter les plaintes qu'il reçoit de personnes étrangères. Comme l'a affirmé le ministre, rien n'est caché. On a dès lors intérêt à ce qu'une administration puisse prendre contact avec une autre administration et fasse les constats nécessaires. Certes, de nombreux rapports ont déjà été rédigés mais on ne peut se priver d'un outil supplémentaire.

Mme Nyssens se déclare dès lors très favorable à la demande d'audit pour mieux pouvoir apprécier encore ce qu'il faut absolument faire pour améliorer la situation.

*
* *

Votre rapporteur est d'avis que le recours au Collège des médiateurs est un bon choix qui permettra l'établissement d'un dossier solide pour pouvoir apporter une solution à la présente problématique. Il est heureux que le ministre souscrive également à ce choix. Le Collège est un outil neutre dans ce débat.

Il remercie le ministre d'avoir rappelé les fondements de la politique de rapatriement. Il n'est pas question de remettre en cause cette politique adoptée par le Par-

uitgestippelde beleid ter discussie te stellen, wat echter niet wegneemt dat al die schrijnende situaties een humane behandeling vergen.

Ook dankt hij de minister voor zijn transparantie. Al te vaak voeren in de buurlanden de ministers van Binnenlandse Zaken de staatsraison aan. In Nederland bijvoorbeeld, komen omwille van die staatsraison bepaalde situaties niet aan het licht. Voor de minister mag de staatsraison een maximale openbaarheid van informatie echter niet in de weg staan. Die houding verdient lof.

Ten slotte treedt hij het voorstel van de heer Tommelein bij om de audit uit te breiden tot de open centra, zodat het debat zo ruim mogelijk wordt gevoerd.

Uw rapporteur stemt in met het voorliggende voorstel, maar acht de voorgestelde termijn van twee maanden te kort. Met het oog op een alomvattende audit is het wellicht beter te bepalen dat die «zo snel mogelijk» moet worden uitgevoerd.

*
* *

De heer André Frédéric, mede-indiener van het voorstel, verkiest ook die formulering. De audit mag niet op de lange baan worden geschoven. Hij stelt dan ook voor om in het aan de commissie voor de Verzoekschriften te richten advies te stellen dat zo snel mogelijk moet worden gestart met de audit.

*
* *

De heer Michel Doomst (CD&V – N-VA) vindt dat het moeilijke en kiese werk in de centra veel respect verdient. Het is een moeizame evenwichtsoefening tussen diepe menselijkheid en totale rechtvaardigheid.

Voor zijn fractie is dat een essentieel aspect. Hij staat achter een objectieve audit. De media hebben al bericht over incidenten. Het is dan ook gerechtvaardigd dat het College van de federale ombudsmannen een objectieve audit zou uitvoeren om de situatie in de toekomst te verbeteren. Die audit mag echter niet te lang op zich laten wachten.

Met het verzoek de audit tot de open centra uit te breiden gaat de heer Doomst akkoord, al vindt hij dat de problemen op het terrein daar niet zo groot zijn.

lement et le gouvernement. Cette politique n'empêche cependant pas d'avoir un traitement humain dans ces situations difficiles.

Il remercie également le ministre pour sa transparence. Très souvent, dans les États voisins, les ministres de l'Intérieur invoquent la raison d'État. Ainsi, cette raison d'État empêche aux Pays-Bas d'avoir connaissance d'un certain nombre de situations. La raison d'État pour le ministre ne fait pas obstacle à une information aussi complète que possible. Cette attitude est à souligner.

Enfin, il rejoint la proposition de M. Tommelein d'étendre l'audit aux centres ouverts pour pouvoir avoir un débat aussi large que possible.

Votre rapporteur marque sa préférence pour la présente proposition tout en estimant que le délai proposé de deux mois est trop court. Si on veut que le travail soit complet, il serait plus opportun de prévoir qu'il soit accompli dans les meilleurs délais.

*
* *

M. André Frédéric, coauteur de la proposition, marque son accord pour cette dernière formulation. Il ne faut pas néanmoins que cet audit soit reporté aux calendes grecques. Il suggère dès lors de reprendre dans l'avis qui sera formulé à la commission des Pétitions que l'audit doit être accompli dans les meilleurs délais.

*
* *

M. Michel Doomst (CD&V – N-VA) considère qu'il faut avoir un grand respect pour tous ceux qui effectuent un difficile et délicat travail dans ces centres. Ce travail doit concilier d'une part, une grande humanité et d'autre part, une grande justice.

Cet aspect est essentiel pour son groupe. L'intervenant marque son accord pour un audit objectif. Des incidents ont été révélés par la presse. Il appartient dès lors au Collège des médiateurs fédéraux de mener un audit objectif qui permettra une amélioration dans le futur. Cet audit ne peut se faire attendre trop longtemps.

En ce qui concerne la demande d'étendre l'audit aux centres ouverts, M. Doomst peut marquer son accord tout en considérant qu'il y a moins de difficultés sur le terrain à ce niveau.

*
* *

De heer Filip De Man (VB) loopt niet warm voor het zoveelste verzoek om een audit van de gesloten centra. Hij zal er zich echter ook niet tegen kanten, te meer dat de minister heeft verklaard dat zijn diensten niets te verbergen hebben.

III. — ADVIES

Met 12 stemmen en 2 onthoudingen brengt de commissie een gunstig advies uit, waarbij zij voorstelt om de audit tot alle open en gesloten centra uit te breiden, en die audit zo snel mogelijk uit te voeren.

De rapporteur,

De voorzitter a.i.,

Jean-Luc CRUCKE

Jacqueline GALANT

*
* *

M. Filip De Man (VB) n'est pas enthousiaste face à encore une nouvelle demande d'audit dans les centres fermés. Cependant, il ne s'y opposera pas, d'autant plus que le ministre a déclaré que ses services n'avaient rien à cacher.

III. — AVIS

Par 12 voix et 2 abstentions, la commission a émis un avis favorable en suggérant d'élargir l'audit à l'ensemble des centres ouverts et fermés et de mener cet audit dans les meilleurs délais.

Le rapporteur,

La présidente a.i.,

Jean-Luc CRUCKE

Jacqueline GALANT

BIJLAGE 2

ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR
DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

VERSLAG

UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Katia della FAILLE de LEVERGHEM**

INHOUD

I. Procedure	18
II. Bespreking	19
III. Advies	21

ANNEXE 2

AVIS DE LA COMMISSION
DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

RAPPORT

FAIT PAR
MME **Katia della FAILLE de LEVERGHEM**

SOMMAIRE

I. Procédure	18
II. Discussion	19
III. Avis	21

Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag /

Composition de la commission à la date de dépôt du rapport

Voorzitter/Président: Muriel Gerkens

A. Vaste leden/Titulaires:

CD&V-NV-A	Luc Goutry, Nathalie Muylle, Flor Van Noppen, Lieve Van Daele
MR	Daniel Bacquelaïne, Bernard Clerfayt, Jean-Jacques Flahaux
PS	Marie-Claire Lambert, Yvan Mayeur
Open Vld	Yolande Avontroodt, Katia della Faille de Leverghem
VB	Koen Bultinck, Rita De Bont
sp.a-spirit	Maya Detiège, Christine Van Broeckhoven
Ecolo-Groen!	Muriel Gerkens
cdH	Véronique Salvi

B. Plaatsvervangers/ Suppléants:

Sonja Becq, Mia De Schampheleere, Carl Devlies, Sarah Smeyers, Mark Verhaegen
Olivier Chastel, Valérie De Bue, Denis Ducarme, Florence Reuter
Colette Burgeon, Jean-Marc Delizée, Jean Cornil
Maggie De Block, Willem-Frederik Schiltz, Carina Van Cauter
Guy D'haeseleer, Barbara Pas, Bruno Valkeniers
Dalila Douifi, Meryame Kitir, Ludwig Vandenhove
Thérèse Snoy et d'Oppuers, Tinne Van der Straeten
Josy Arens, Maxime Prévot

DAMES EN HEREN,

I. — PROCEDURE

De plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft tijdens haar vergadering van 13 december 2007 het voorstel van verzoek aan het College van de federale ombudsmannen om een audit te houden over de werking van de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken voor advies verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft tijdens de plenumvergadering van 20 december 2007 ook het voorstel aan het college van de federale ombudsmannen om, met toepassing van artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen, een onderzoek in te stellen naar de werking van de zes door de Dienst Vreemdelingenzaken beheerde gesloten centra, verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt, om het bij het eerste voorstel te voegen.

De commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt heeft tijdens haar vergadering van 9 januari 2008 advies uitgebracht aan de commissie voor de Verzoekschriften.

Op 30 januari 2008 heeft de commissie voor de Verzoekschriften het advies gevraagd van de commissie voor de Volksgezondheid over het amendement nr. 1 van mevrouw Lalieux c.s.

De plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft tijdens haar vergadering van 31 januari 2008 amendement nr. 1 van mevrouw Lalieux c.s. op het voorstel van verzoek aan het College van de federale ombudsmannen om een audit te houden over de werking van de gesloten centra van de Dienst Vreemdelingenzaken verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing.

De commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing heeft advies uitgebracht tijdens haar vergadering van 12 februari 2008.

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — PROCÉDURE

Lors de sa réunion du 13 décembre 2007, la séance plénière de la Chambre des représentants a renvoyé à la commission de l'Intérieur la proposition demandant au Collège des médiateurs fédéraux de mener un audit sur le fonctionnement des centres fermés de l'Office des étrangers, pour avis.

Lors de sa réunion du 20 décembre 2007, la séance plénière de la Chambre des représentants a également renvoyé à la commission de l'Intérieur la proposition demandant au Collège des médiateurs fédéraux d'examiner, en application de l'article 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux, le fonctionnement des six centres fermés gérés par l'Office des Etrangers, pour être jointe à la première.

La commission de l'Intérieur a émis un avis à la commission des Pétitions lors de sa réunion du 9 janvier 2008.

Le 30 janvier 2008, la commission des Pétitions a demandé l'avis de la commission de la Santé publique sur l'amendement n°1 de Mme Lalieux et consorts.

Lors de sa réunion du 31 janvier 2008, la séance plénière de la Chambre des représentants a renvoyé à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société l'amendement n° 1 de Mme Lalieux et consorts sur la proposition demandant au Collège des médiateurs fédéraux de mener un audit sur le fonctionnement des centres fermés de l'Office des étrangers.

La commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société a émis un avis lors de sa réunion du 12 février 2008.

II. — BESPREKING

Mevrouw Zoé Genot (Ecolo-Groen!), hoofdindienster, geeft aan welke weg al is afgelegd door het voorstel aan het college van de federale ombudsmannen om, met toepassing van artikel 1, eerste lid, 2°, van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen, een onderzoek in te stellen naar de werking van de zes door de Dienst Vreemdelingenzaken beheerde gesloten centra.

Dit voorstel werd reeds tijdens de vorige zittingsperiode ingediend. Het is verantwoord gelet op de alarmerende rapporten van verschillende niet-gouvernementele organisaties en op inlichtingen die werknemers van de gesloten centra hebben verstrekt. Dit voorstel kon tijdens de vorige zittingsperiode niet worden besproken.

Dankzij de commissie voor de Verzoekschriften werd aan dit vraagstuk de nodige aandacht besteed. Die commissie heeft het advies gevraagd van de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt. Tijdens de bespreking werd een amendement aangenomen om het onderzoeksveld uit te breiden tot de open centra.

Mevrouw Marie-Claire Lambert (PS) merkt op dat de commissie advies moet uitbrengen over een amendement dat door leden van alle democratische partijen werd medeondertekend.

Het oorspronkelijke verzoek betrof alleen de gesloten centra. Een aantal negatieve vaststellingen inzake de werking van die centra rechtvaardigen dat via het College van de federale ombudsmannen een onafhankelijk onderzoek wordt ingesteld. De spreekster wijst erop dat het Europees Hof voor de rechten van de mens België al tweemaal heeft veroordeeld. De situatie van de kinderen die in die centra worden opgesloten, is bijzonder verontrustend.

Het amendement beoogt het College van de federale ombudsmannen te belasten met een tweede opdracht, die zeer verschillend is van de eerste. De wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen dient als wettelijke grondslag voor de zogenaamde "open" centra. De bij amendement gevraagde doorlichting moet worden beschouwd als een eerste evaluatie van die wetgeving.

De PS is weliswaar voorstander van de uitbreiding tot die tweede opdracht, maar geeft wel duidelijk aan dat de twee types van bevoegdheden niet mogen worden verward.

II. — DISCUSSION

Mme Zoé Genot (Ecolo-Groen!) rappelle le trajet de la proposition dont elle est l'auteur principal, demandant au Collège des médiateurs fédéraux d'examiner, en application de l'article 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux, le fonctionnement des six centres fermés gérés par l'Office des Etrangers.

Cette proposition avait déjà été déposée sous la précédente législature. Elle se justifie au regard des rapports alarmants de plusieurs organisations non gouvernementales et d'informations révélées par des travailleurs des centres fermés. Sous la précédente législature, cette proposition n'a pas pu être examinée.

On doit à la commission des Pétitions d'avoir accordé à cette problématique l'attention nécessaire. Un avis de la commission de l'Intérieur a été sollicité par la commission des Pétitions. Lors des débats, un amendement a été adopté aux fins d'élargir le champ d'investigations aux centres ouverts.

Mme Marie-Claire Lambert (PS) relève que la commission doit donner un avis sur un amendement que des membres de tous les partis démocratiques ont cosigné.

La demande initiale ne portait que sur les centres fermés. Une série de constats négatifs au niveau du fonctionnement de ces centres justifient qu'une enquête indépendante soit réalisée par le biais du Collège des médiateurs fédéraux. L'intervenante souligne que la Belgique a déjà été condamnée par deux fois par la Cour européenne des droits de l'homme. La situation des enfants qui y sont enfermés est ainsi particulièrement préoccupante.

L'amendement vise à donner au Collège des médiateurs fédéraux un second mandat, bien différent du premier. Le fondement légal des centres dit « ouverts » repose dans la loi du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers. Il faut comprendre l'audit sollicité par amendement comme une première évaluation de cette législation.

Si le PS est favorable à l'extension à ce deuxième mandat, c'est en précisant cependant clairement que les deux ordres de compétence ne pourront être confondus.

Mevrouw Katia della Faille de Leverghem (Open VLD) ziet niet goed in wat de meerwaarde is van het amendement dat ertoe strekt de opdracht van het College van de federale ombudsmannen uit te breiden tot de open centra.

Ten gronde twijfelt zij overigens aan het nut van beide voorstellen. De Dienst Vreemdelingenzaken beschikt immers al over een inspectiedienst die de bedoelde centra volstrekt onafhankelijk kan controleren.

Aangezien Open Vld voor transparantie pleit en de minister van Binnenlandse Zaken niets te verbergen heeft, zal de spreekster niettemin voor de uitbreiding van de doorlichting stemmen. Uiteraard moet het daarbij duidelijk zijn dat het rapport van het College van de federale ombudsmannen geenszins mag verwijzen naar de politieke keuze inzake die gesloten centra.

De heer Koen Bultinck (VB) verwijst naar de besprekingen in de commissie voor de Binnenlandse Zaken over deze aangelegenheid.

Hoewel zijn partij de ingediende voorstellen niet steunt, zal zij ze, in de huidige stand van zaken en aangezien de bevoegde minister er zich naar eigen zeggen niet formeel tegen verzet, evenmin afkeuren.

De spreker onderstreept dat de Dienst Vreemdelingenzaken efficiënt en optimaal werkt, gelet op de moeilijke omstandigheden waarin die Dienst zijn taken moet uitoefenen. Er zijn duidelijk andere prioriteiten.

De heer Luc Goutry (CD&V – N-VA) zegt dat ook zijn fractie geen bezwaren heeft tegen het gevraagde onderzoek, dat trouwens binnen de rol en wettelijk taakomschrijving van de federale ombudsmannen past.

In dat verband zij erop gewezen dat de parlementsleden steeds het recht hebben om de bedoelde centra te bezoeken en van die mogelijkheid meer daadwerkelijk gebruik zouden moeten maken.

Het onderzoek kan uiteraard enkel over de werking van de centra gaan. De bevoegdheden van het College van de federale ombudsmannen zijn in dat opzicht overigens wettelijk vastgelegd.

De heer Christian Dupont, minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, wil zich niet mengen in de bevoegdheden van de federale ombudsmannen, noch in die van het federale Parlement. Het College van de federale ombudsmannen mag die centra doorlichten. De

Mme Katia della Faille de Leverghem (Open Vld) ne voit pas beaucoup de valeur ajoutée à l'amendement visant à étendre le mandat du Collège des médiateurs fédéraux aux centres ouverts.

De manière plus fondamentale, d'ailleurs, elle émet des doutes sur l'intérêt des deux propositions. Au sein de l'Office des étrangers, un service d'inspection présentant toutes les garanties d'indépendance s'occupe déjà de procéder à un contrôle des centres visés.

Dans la mesure toutefois où l'Open Vld est un parti qui prône la transparence et où le ministre de l'Intérieur n'a rien à cacher, l'intervenante précise qu'elle votera en faveur de l'extension. Il est toutefois entendu que le rapport du Collège des médiateurs fédéraux ne pourra en aucune manière porter sur le choix politique que représentent ces centres fermés.

M. Koen Bultinck (VB) renvoie aux discussions tenues en commission de l'Intérieur sur ce sujet.

Il rappelle que son parti n'est pas favorable aux propositions déposées. En l'état, et dans la mesure où le ministre compétent précise lui-même ne pas avoir d'opposition dirimante, il ne s'y opposera toutefois pas.

L'intervenant souligne l'efficacité du travail de l'Office des étrangers. Celui-ci travaille de manière optimale, compte tenu des conditions difficiles dans lesquelles ce service est amené à exercer ses compétences. Il existe clairement d'autres priorités.

M. Luc Goutry (CD&V – N-VA) précise que son groupe n'a aucune objection contre l'enquête sollicitée. Celle-ci relève, du reste, des compétences et du rôle légal des médiateurs fédéraux.

Il échet de rappeler que les parlementaires ont toujours un droit de visite dans les centres visés et de souligner qu'ils devraient faire usage de cette faculté plus souvent.

L'enquête ne peut porter que sur le fonctionnement des centres. Il s'agit d'ailleurs d'une limitation légale apportée aux compétences du Collège des médiateurs fédéraux.

M. Christian Dupont, ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, déclare ne vouloir s'immiscer, ni dans les compétences des médiateurs fédéraux, ni dans celles du Parlement fédéral. Une enquête du Collège des médiateurs fédéraux peut viser ces centres. Les

resultaten ervan kunnen worden gebruikt om de situatie in de toekomst te beoordelen.

De minister merkt op dat het om duidelijk verschillende opdrachten gaat. Terwijl de ene op de gesloten centra slaat en de vraag ernaar afkomstig is van de ngo's en de betrokkenen, heeft de tweede betrekking op de open centra en gaat het om een parlementair initiatief.

III. — ADVIES

Met 8 stemmen voor en 2 onthoudingen brengt de commissie een gunstig advies uit. Daarbij stelt zij voor alle open en gesloten centra zo snel mogelijk aan een audit te onderwerpen.

De rapporteur,

De voorzitter,

Katia della FAILLE
de LEVERGHEM

Muriel GERKENS

résultats de cette enquête permettront dans le futur une évaluation.

Le ministre relève qu'il y a deux mandats bien différents. Le premier porte sur les centres fermés, à la demande des organisations non gouvernementales et des intervenants. Le second porte sur les centres ouverts, sur initiative parlementaire.

III. — AVIS

Par 8 voix et 2 abstentions, la commission a émis un avis favorable en suggérant de procéder à un audit de l'ensemble des centres ouverts et fermés et de mener cet audit dans les meilleurs délais.

Le rapporteur,

La présidente,

Katia della FAILLE
de LEVERGHEM

Muriel GERKENS